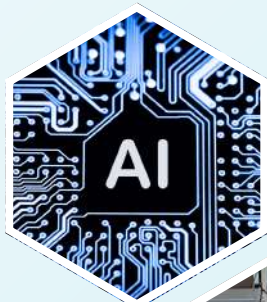

แบบรายงานผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ประเภท ผู้สร้างนวัตกรรมการนิเทศ

ระบบคลังสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBEC Content Center)
โครงการบริหารจัดการและสนับสนุนส่งเสริมการใช้งานคลังความรู้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้
ประจำปีงบประมาณ 2568

นวัตกรรมการนิเทศเชิงรุก เพื่อยกระดับสมรรถนะครู
ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

นายรณชัย สิงห์คำ

ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

คำนำ

รายงานผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อถอดบทเรียนจากการดำเนินงานนวัตกรรม “การนิเทศเชิงรุกเพื่อยกระดับสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล” โดยใช้ OBEC Content Center เป็นกลไกหลักในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้การขับเคลื่อนนโยบาย “Anywhere Anytime” ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

รายงานฉบับนี้มุ่งนำเสนอแนวทางการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นการเสริมพลัง (Empowerment) มากกว่าการควบคุม โดยอาศัยกระบวนการ Coaching, PLC, การสะท้อนผล และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลร่วมสมัย เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาทักษะในการเข้าถึง ออกแบบ และใช้สื่อดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพพร้อมทั้งสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบในระดับสถานศึกษาและเขตพื้นที่

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับนโยบาย นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอน ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างมีคุณภาพ ยั่งยืน และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

ขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมในการดำเนินนวัตกรรมครั้งนี้ โดยเฉพาะครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัด และคณะทำงานจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา

รณชัย สิงห์คำ

ศึกษานิเทศก์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรม	6
กรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
คุณภาพของเนื้อหาและประสิทธิภาพสื่อ	13
กระบวนการนิเทศและการขับเคลื่อนการใช้นวัตกรรม	15
การประเมินผลและการพัฒนาต่อยอด	16
ผลลัพธ์และผลกระทบ	17
บทเรียนที่ได้รับและปัจจัยความสำเร็จ	18
การเผยแพร่และการได้รับการยอมรับ	20
บรรณานุกรม	23
ภาคผนวก	24

แบบรายงานผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ประเภท ผู้สร้างนวัตกรรมการนิเทศ

ระบบคลังสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBEC Content Center)

โครงการบริหารจัดการและสนับสนุนส่งเสริมการใช้งานคลังความรู้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ชื่อผลงาน นวัตกรรมการนิเทศเชิงรุกเพื่อยกระดับสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ผู้เสนอผลงาน นายธัชชัย สิงห์คำ

ตำแหน่ง ศึกษาธิการ

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ

ในยุคดิจิทัลที่การเรียนรู้ไม่จำกัดอยู่เพียงภายในห้องเรียน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบาย “เรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา” (Anywhere Anytime) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีอย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนให้ครูพัฒนาและใช้ คลังสื่อดิจิทัล OBEC Content Center เป็นเครื่องมือในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพมากขึ้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ดำเนินการผลักดันนโยบายนี้ให้ครอบคลุมทุกเขตพื้นที่อย่างเป็นระบบจากการนิเทศ ติดตาม และการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า ครูในหลายโรงเรียนยังไม่ สามารถใช้ งาน OBEC Content Center ได้ อย่างเต็มประสิทธิภาพ ทั้งในแง่ของการเข้าถึง การเลือกใช้ และการบูรณาการสื่อเข้ากับแผนการจัดการเรียนรู้ส่งผลให้คุณภาพของการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อดิจิทัลยังไม่สม่ำเสมอทั่วทั้งเขตพื้นที่

จากบริบทดังกล่าว กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จึงได้พัฒนา “นวัตกรรมการนิเทศเชิงรุกเพื่อยกระดับสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล” โดยใช้ OBEC Content Center เป็นกลไกหลักในการพัฒนาครู ผ่านการนิเทศเชิงระบบที่เน้นการลงพื้นที่ นิเทศแบบมีส่วนร่วม (Coaching & Mentoring) และกิจกรรม PLC เพื่อให้ครูสามารถ เข้าถึง สื่อเลือกใช้สื่อ และประยุกต์ใช้ OBEC Content Center ได้อย่างมั่นใจและเหมาะสมกับบริบทของตนและมี เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) นำมาใช้ในลักษณะกิจกรรมเสริมเฉพาะตอนอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูได้ ทดลองใช้เครื่องมือ AI เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบสื่อประกอบการเรียนรู้ก่อนเผยแพร่ขึ้น OBEC Content Center ซึ่งถือเป็นการต่อยอดเสริมศักยภาพครูด้านการออกแบบสื่อดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์

สภาพปัญหาและการวิเคราะห์จากข้อมูลจากการนิเทศ ติดตามฯ สถานศึกษา

ประเด็นปัญหา	รายละเอียดของปัญหา/ ความต้องการ	การเก็บรวบรวมข้อมูล/สถิติ
1. สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล 1.1 การเข้าถึงสื่อดิจิทัลและแหล่ง เรียนรู้ที่จำกัด	- โรงเรียนขาดสื่อดิจิทัลที่มี คุณภาพ หลากหลาย และ สอดคล้องกับหลักสูตร/บริบท ท้องถิ่น	- แบบสอบถาม: ร้อยละ 75% ขาดแคลนสื่อดิจิทัล - สัมภาษณ์: ข้อมูลจากผู้บริหาร/ ศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับปัญหาการ จัดหาสื่อ/งบประมาณ
1.2 สื่อการเรียนรู้ไม่ทันสมัยและ ไม่ตอบโจทย์ผู้เรียน	- สื่อที่มีอยู่บางส่วนล้าสมัย ไม่น่าสนใจ หรือไม่สามารถ ตอบสนองรูปแบบการเรียนรู้ที่ หลากหลายของผู้เรียนในปัจจุบัน (เช่น ผู้เรียนยุคดิจิทัลที่ต้องการ ความปฏิสัมพันธ์)	- แบบสอบถาม: ร้อยละ 50% สื่อ ล้าสมัยหรือไม่น่าสนใจ และความ ต้องการสื่อประเภทใหม่ๆ เช่น สื่อปฏิสัมพันธ์ (Interactive Media),
2. สภาพปัญหาด้านสมรรถนะ ของบุคลากร 2.1 ขาดทักษะและความมั่นใจใน การผลิตและประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัล	- ครูขาดความรู้และทักษะในการ สร้างสรรค์สื่อดิจิทัล รวมถึงการ นำสื่อที่มีอยู่ไปประยุกต์ใช้ในการ จัดการเรียนการสอนอย่างมี ประสิทธิภาพ	- แบบสอบถาม: ร้อยละ 65% ขาดทักษะด้าน ICT เพื่อการสอน - สัมภาษณ์: ศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับผลการสังเกตการสอน และการนิเทศที่พบปัญหาด้าน ICT ของครู
2.2 ขาดโอกาสในการพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง	- ขาดการอบรมและพัฒนาอย่าง ต่อเนื่องในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมการสอนที่ทันสมัย ทำให้ครูตามไม่ทันการเปลี่ยนแปลง	- แบบสอบถาม: ร้อยละ 65 ของ ครู ต้องการการอบรมเพิ่มเติม ด้าน ICT

จากปัญหาเหล่านี้ จึงเกิดความต้องการที่ชัดเจน คือ ความต้องการเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีคุณภาพสูง และทันสมัย ทั้งในรูปแบบตำราอิเล็กทรอนิกส์ วิดีทัศน์ แอนิเมชัน โปรแกรมจำลอง และสื่อปฏิสัมพันธ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ทันที รวมถึง ความต้องการแพลตฟอร์มที่ใช้งานง่าย สะดวก รวดเร็ว ในการค้นหาและดาวน์โหลดสื่อ เพื่อลดภาระงานของครูและเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าถึงสื่อได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ ยังมีความต้องการ แหล่งเรียนรู้สำหรับครูในการพัฒนาสื่อและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และที่สำคัญคือ ระบบที่ส่งเสริมการแบ่งปันและสร้างสรรค์สื่อร่วมกัน ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่

การพัฒนาระบบคลังสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลจึงไม่เพียงแต่เป็นการตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการเฉพาะหน้าของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เท่านั้น หากแต่ยังมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ นโยบายระดับชาติ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) อย่างเป็นทางการในระดับชาติ นโยบาย "ประเทศไทย 4.0" และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เน้นย้ำถึงการพัฒนาคอนสแตนต์วอร์ช 21 ซึ่งต้องมีทักษะที่จำเป็นในยุคดิจิทัล (Digital Literacy) และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อน กระทรวงศึกษาธิการเองก็มีนโยบาย "กระทรวงศึกษาธิการ 4.0" และการพัฒนาการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ยกระดับคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลระดับชาติให้เกิดขึ้นจริง ในส่วนของ สพฐ. ก็มีการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Education Platform) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการส่งเสริมโรงเรียนคุณภาพ ซึ่งล้วนเป็นเป้าหมายที่การมีระบบคลังสื่อดิจิทัลจะเข้าไปเติมเต็มและสนับสนุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาระบบคลังสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งยวด ไม่เพียงเพื่อแก้ไขปัญหาการเข้าถึงและคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ รวมถึงการยกระดับศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรและนักเรียนในพื้นที่เท่านั้น หากแต่ยังเป็นการขับเคลื่อนและสนับสนุนนโยบายการจัดการศึกษาและเทคโนโลยีดิจิทัลของประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างยั่งยืนและเป็นระบบต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

การดำเนินงานพัฒนานวัตกรรมการนิเทศเชิงรุกเพื่อยกระดับสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการใช้คลังสื่อดิจิทัล OBEC Content Center อย่างไม่เต็มประสิทธิภาพของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยด้านทักษะการเลือกใช้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ และระบบสนับสนุนทางวิชาการที่ยังไม่เอื้อต่อการใช้งานอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ของการพัฒนานวัตกรรม ดังต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนาแนวทางการนิเทศเชิงรุกที่ส่งเสริมให้ครูสามารถเข้าถึงและใช้ OBEC Content Center ได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูในการเลือกสรร บูรณาการ และออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อจาก OBEC Content Center ให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน

3. เพื่อจัดให้มีกลไกการนิเทศที่เน้นการมีส่วนร่วมของครู เช่น การโค้ชชิ่ง (Coaching) การจัดกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการสะท้อนผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ
4. เพื่อพัฒนาระบบการติดตาม ประเมินผล และสะท้อนข้อมูลการใช้ OBEC Content Center ของครู เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
5. เพื่อส่งเสริมทักษะของครูในการวางแผนและออกแบบสื่อดิจิทัล โดยใช้เครื่องมือเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นเครื่องมือประกอบในการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อยกระดับคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เผยแพร่ผ่าน OBEC Content Center

กลุ่มเป้าหมายของนวัตกรรม

1. ครูผู้สอนในสังกัดที่เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยตรงในการใช้งาน OBEC Content Center
2. ศึกษาธิการ/ผู้บริหารโรงเรียน ที่ต้องมีบทบาทในการส่งเสริมและติดตามการใช้คลังสื่อ
3. นักเรียน ได้รับการเรียนรู้ผ่านสื่อที่เหมาะสม ทันสมัย สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21
4. ชุมชนวิชาชีพครู (PLC) ได้รับแนวปฏิบัติที่ดีจากผลของกระบวนการนิเทศ

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามออนไลน์ (Google Forms)
2. แบบประเมินตนเองครูก่อน-หลังการนิเทศ
3. แบบสำรวจการใช้ OBEC Content Center
4. การสะท้อนผลจากกลุ่ม Line “OBEC CC สพป.ชร.1”

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การพัฒนานวัตกรรมการนิเทศเชิงรุกเพื่อยกระดับสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยใช้ OBEC Content Center เป็นกลไกหลักในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 คาดว่าจะส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายอย่างครอบคลุมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ดังต่อไปนี้

ประโยชน์ระยะสั้น

กลุ่มเป้าหมาย	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
ครูผู้สอน	- ลดภาระงานในการจัดหาสื่อ/เตรียมสอน: ครูค้นหาและนำสื่อดิจิทัลสำเร็จรูปไปใช้ได้ทันที ประหยัดเวลาและลดภาระในการผลิตสื่อเอง - ยกระดับคุณภาพการสอน: ครูสามารถปรับวิธีการสอนให้หลากหลาย น่าสนใจ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
ผู้เรียน	- เข้าถึงสื่อที่หลากหลายและทันสมัย: ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อดิจิทัลคุณภาพสูง (วิดีโอ, แอนิเมชัน, e-book) เพื่อเสริมความเข้าใจบทเรียน - เพิ่มความสนใจในการเรียนรู้: สื่อที่น่าสนใจและหลากหลายกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียน
ผู้บริหารสถานศึกษา	- มีเครื่องมือสนับสนุนการจัดการศึกษา: ผู้บริหารสามารถแนะนำและส่งเสริมการใช้คลังสื่อดิจิทัลแก่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ - บริหารจัดการทรัพยากรสื่อการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ: ลดความซ้ำซ้อน ลดค่าใช้จ่าย และมีข้อมูลการใช้สื่อเพื่อการวางแผน
ศึกษานิเทศก์/ ชุมชนวิชาชีพ	- ขับเคลื่อนนโยบายระดับชาติ/ต้นสังกัดเป็นรูปธรรม: สามารถแสดงผลลัพธ์ของการนำนโยบายด้านการศึกษาดิจิทัลไปปฏิบัติ - เป็นต้นแบบ/ศูนย์กลางการเรียนรู้ระดับเขต: สร้างชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือให้ สพป.เชียงราย เขต 1 ในด้านการเป็นผู้นำการศึกษาดิจิทัล

ประโยชน์ระยะยาว

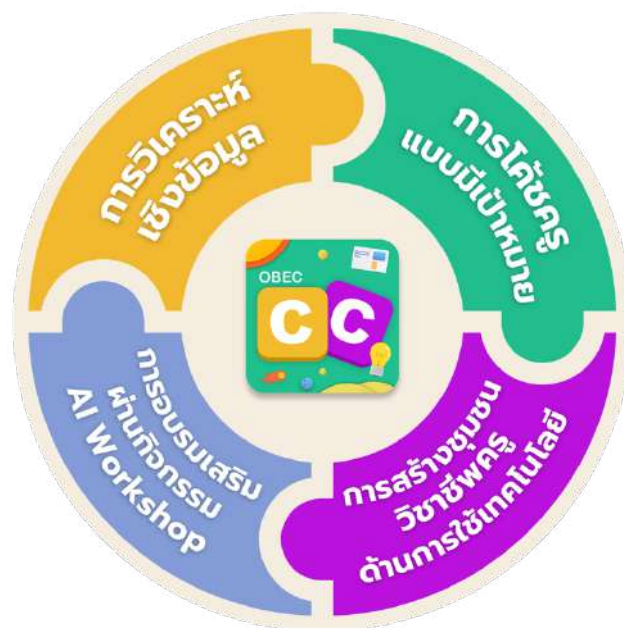
กลุ่มเป้าหมาย	ผลลัพธ์ต่อเนื่อง
ครูผู้สอน	- พัฒนาสมรรถนะด้าน ICT เพื่อการสอนอย่างต่อเนื่อง: ครูมีความรู้และทักษะในการผลิต พัฒนา และประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ - ส่งเสริมวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้: เกิดการแบ่งปันองค์ความรู้ ประสบการณ์ และนวัตกรรมการสอนระหว่างครูในเขตพื้นที่
ผู้เรียน	- พัฒนาทักษะดิจิทัลและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21: ผู้เรียนมีทักษะด้าน Digital Literacy, การคิดวิเคราะห์, การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ด้วยตนเอง - ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา: นักเรียนในทุกพื้นที่ (โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล) ได้รับโอกาสเข้าถึงแหล่งเรียนรู้คุณภาพสูงอย่างเท่าเทียม
ผู้บริหารสถานศึกษา	- ยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา - ส่งเสริมสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพยุคดิจิทัล: สถานศึกษามีระบบนิเวศดิจิทัลที่สนับสนุนการเรียนรู้และการบริหารจัดการ
ศึกษานิเทศก์/ ชุมชนวิชาชีพ	- สร้างเครือข่ายและระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ยั่งยืน: คลังสื่อเป็นแกนกลางเชื่อมโยงผู้เกี่ยวข้อง สร้างชุมชนการเรียนรู้ที่แข็งแกร่ง - เพิ่มความเชื่อมั่นและการมีส่วนร่วมจากชุมชน: ผู้ปกครองและชุมชนเกิดความมั่นใจในคุณภาพการศึกษา และอาจมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อท้องถิ่น

2. ด้านการออกแบบและสร้างนวัตกรรม

นวัตกรรม “การนิเทศเชิงรุกเพื่อยกระดับสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล” มีแนวคิดริเริ่มที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนบทบาทของการนิเทศจาก “ผู้ควบคุม-ประเมิน” สู่การเป็น “ผู้ส่งเสริม ร่วมสร้าง” การพัฒนาวิชาชีพครู โดยใช้ OBEC Content Center เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ดิจิทัลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งแตกต่างจากการนิเทศแบบเดิมที่เน้นตรวจสอบเอกสารหรือสังเกตชั้นเรียนโดยไม่มีการติดตามผลหรือส่งเสริมการใช้งานเทคโนโลยีเฉพาะด้านอย่างเป็นรูปธรรม

นวัตกรรมนี้มีลักษณะโดดเด่นจากสิ่งที่มีอยู่เดิมด้วยการ ออกแบบเป็นระบบเชิงรุก ประกอบด้วย 4 กลไกหลัก ได้แก่

1. การวิเคราะห์เชิงข้อมูล เพื่อระดับการใช้ OBEC Content Center รายบุคคล
2. การโค้ชครูแบบมีเป้าหมาย (Coaching for Digital Use) ผ่านการใช้กรอบสมรรถนะครูดิจิทัล
3. การสร้างชุมชนวิชาชีพครูด้านการใช้เทคโนโลยี (Digital PLC) โดยใช้กลุ่ม Line และเว็บไซต์
4. การอบรมเสริมผ่านกิจกรรม AI Workshop เพื่อพัฒนาทักษะการผลิตสื่อดิจิทัลเชิงสร้างสรรค์

การออกแบบนวัตกรรม “การนิเทศเชิงรุกเพื่อยกระดับสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล” ใช้กระบวนการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนหลักการ “ตอบโจทย์ของพื้นที่จริง” โดยคำนึงถึงบริบทโรงเรียนในสังกัด ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ชนบท โรงเรียนขนาดเล็ก มีข้อจำกัดด้านบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐาน และครูผู้สอนต้องจัดการเรียนรู้หลากหลายระดับชั้น ทำให้การพัฒนาในรูปแบบ “ต้องเรียน ต้องทำ ต้องได้ใช้ทันที” เป็นหลักคิดสำคัญของการออกแบบนวัตกรรมนี้

1. การสำรวจบริบทและความต้องการของผู้ใช้ ก่อนการออกแบบนวัตกรรม ได้มีการจัดเก็บข้อมูลจาก 3 กลุ่ม ได้แก่

ครูผู้สอน จากแบบสอบถามออนไลน์ 284 คน พบว่าครู ร้อยละ 71.2 ต้องการ “ตัวอย่างการใช้ OBEC Content Center ที่ตรงกับรายวิชา”

นักเรียน จากแบบสัมภาษณ์กลุ่ม พบว่า “ชอบเรียนกับคลิปที่มีตัวละครหรือเสียงประกอบ” มากกว่าการอ่านเอกสาร

ผู้บริหาร/ศึกษานิเทศก์ ต้องการ “ระบบติดตามผลรายโรงเรียน” ที่เห็นการพัฒนาครูได้ชัดเจน

ข้อที่	ประเด็นที่สำรวจ	ร้อยละ
1	ต้องการคู่มือการใช้ OBEC CC	71.2
2	ขาดแนวทางเลือกสื่อที่เหมาะสม	65.5
3	ยังไม่มั่นใจในการใช้ OBEC CC	60.3
4	ต้องการระบบติดตามและประเมินผล	55
5	สนใจอบรมวางแผนผลิตสื่อ	52.4

จากข้อมูลดังกล่าวนำมาสังเคราะห์ร่วมกับนโยบายระดับ สพฐ. และเป้าหมายการใช้ OBEC Content Center เพื่อออกแบบระบบนิเทศเชิงรุกที่ใช้ได้จริง เหมาะสมกับครูในพื้นที่

2. รูปแบบการออกแบบนวัตกรรม นวัตกรรมนี้ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลักที่เชื่อมโยงกัน

- การวิเคราะห์เชิงข้อมูล ครูประเมินตนเองผ่านแบบฟอร์มออนไลน์ เพื่อใช้จำแนกระดับการใช้ OBEC Content Center

- การโค้ชแบบมี เป้าหมาย ศึกษานิเทศก์ ให้ คำแนะนำรายบุคคล/กลุ่มเป้าหมายตามความพร้อมจริง

- การอบรมเสริมทักษะ ใช้กิจกรรม Workshop ให้ครูออกแบบแผนการใช้สื่อ พร้อมทดลองสื่อในห้องเรียน

- การสร้างชุมชนวิชาชีพครู (PLC) ดำเนินการผ่าน Line กลุ่ม, การประชุมครู, กิจกรรมสะท้อนผลแบบ Storytelling, และการเผยแพร่ข้อมูลทางเว็บไซต์ www.nitedcr1.go.th

3. การทดลองใช้และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ นวัตกรรมได้ผ่านการทดลองใช้ใน 6 โรงเรียนต้นแบบ และรวบรวมข้อเสนอแนะจากครูผู้ใช้อย่างจริงจังเพื่อนำมาปรับปรุงรูปแบบ เช่น

- เพิ่ม “ตัวอย่างแผนจัดการเรียนรู้ที่ใช้ OBEC Content Center” สำหรับแต่ละระดับชั้น

ผลการทดลองแสดงให้เห็นว่าครูสามารถ ใช้ระบบได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้พัฒนาเดิม และสามารถขยายผลไปยังโรงเรียนอื่นได้ทันที

4. ความคุ้มค่าและแนวทางการยั่งยืน

- ใช้เครื่องมือดิจิทัลที่ไม่มีค่าใช้จ่าย เช่น OBEC Content Center, Form, Line, Canva

- สื่อและแผนการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น สามารถใช้งานซ้ำ ปรับต่อยอดได้ทันที

กรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนานวัตกรรม “การนิเทศเชิงรุกเพื่อยกระดับสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล” ได้อ้างอิงและสังเคราะห์องค์ความรู้จากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใน 3 ด้านหลัก ได้แก่ 1) การนิเทศการศึกษา,

2) การพัฒนาครูและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, และ 3) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ โดยสามารถอธิบายกรอบแนวคิดหลักได้ดังนี้

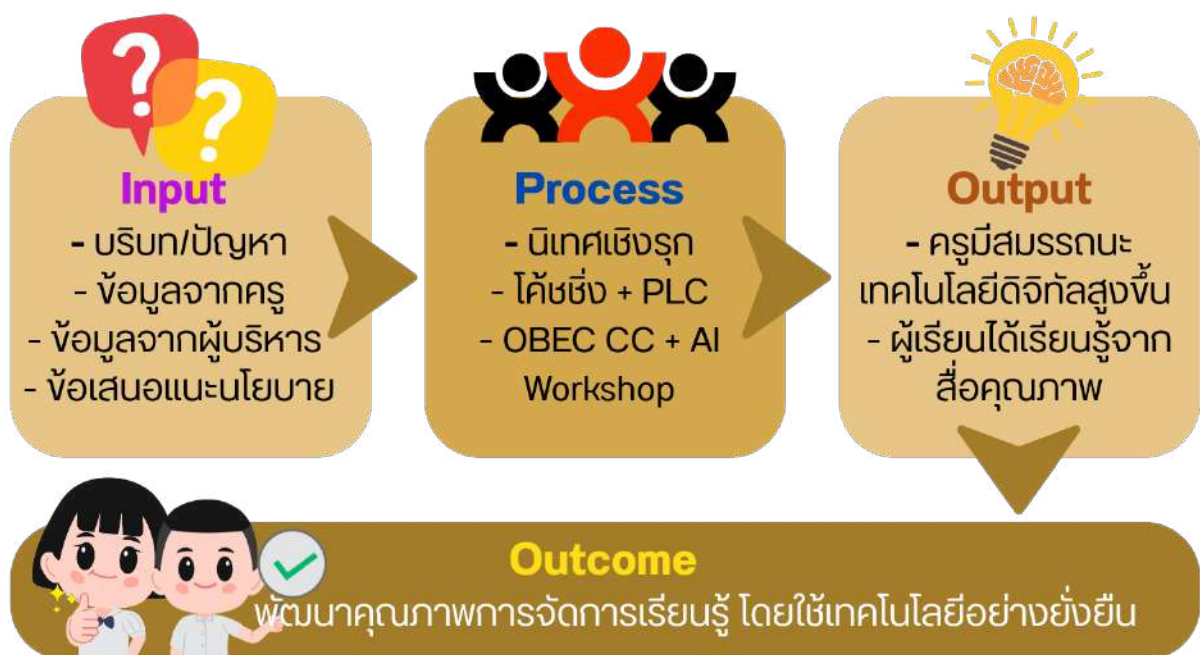
1. แนวคิดการนิเทศเชิงรุก (Proactive Supervision) พื้นฐานของนวัตกรรมตั้งอยู่บนแนวคิดการนิเทศที่เน้นการพัฒนาและส่งเสริมครูแบบต่อเนื่องโดยมีลักษณะของการ โค้ชชิ่ง (Coaching) และการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน (PLC) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของ Glickman, Gordon, & Ross-Gordon (2018) ที่เสนอว่าการนิเทศควรเน้นการเสริมพลัง (empowerment) มากกว่าการควบคุม

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาครูพัฒนาครู ผู้สอนให้ มีสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลสอดคล้องกับกรอบแนวคิด Digital Competency Framework for Educators (DigCompEdu) ของ European Commission (Redecker, 2017) ซึ่งแบ่งระดับสมรรถนะครูออกเป็น 6 ระดับ ครอบคลุมด้านการเข้าถึง การใช้และการออกแบบการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบนอกจากนี้ยังอิงแนวคิด “การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม” (Constructivism) โดย Vygotsky ที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของครู โดยเฉพาะในช่วงอบรมเชิงปฏิบัติการและการสะท้อนผล

3. แนวคิดด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

นวัตกรรมนี้ใช้ OBEC Content Center เป็นฐานในการพัฒนาครู ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มของ “คลังสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้” (Digital Learning Repositories) ที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการใช้เทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้าง “ความสามารถดิจิทัล” (Digital Literacy) และ “การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน” (Blended Learning) ตามแนวทางของ UNESCO (2022) นอกจากนี้ ในกระบวนการอบรมยังมีการเสริมด้วยเครื่องมือ AI เช่น Canva AI, Bing Designer เพื่อให้ครูได้ฝึกการผลิตสื่อด้วยเครื่องมือดิจิทัลร่วมสมัย ซึ่งสนับสนุนแนวคิด Technological Pedagogical Content Knowledge (TPACK) ของ Mishra & Koehler (2006)

กรอบแนวคิดเชิงสังเคราะห์

การสร้างและหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการนิเทศ

การสร้างนวัตกรรม “การนิเทศเชิงรุกเพื่อยกระดับสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล” ประกอบด้วยเครื่องมือหลายประเภทที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และตัวแปรที่ต้องการวัด โดยมีกระบวนการออกแบบและตรวจสอบคุณภาพอย่างเป็นระบบ ดังนี้

ที่	ประเภทเครื่องมือ	วัตถุประสงค์	รูปแบบ	กลุ่มเป้าหมาย
1	แบบประเมินสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	วัดระดับการใช้ OBEC Content Center	Scale 5 ระดับ	ครูผู้สอน
2	แบบวัดทัศนคติต่อการใช้อ OBEC Content Center	วัดความรู้สึกร ความเชื่อ มุมมองต่อการใช้งาน	Scale 5 ระดับ	ครูผู้สอน
3	แบบบันทึกการนิเทศ	ติดตามความก้าวหน้า ในการโค้ชและ PLC	แบบฟอร์ม Google Sheet	ศึกษานิเทศก์
4	แบบสะท้อนผลหลังอบรม	ระเมินคุณภาพ กิจกรรม AI Workshop	แบบสอบถาม	ครูผู้เข้าร่วม
5	แบบสัมภาษณ์เชิงลึก	ตรวจสอบประสิทธิภาพ จริงจากผู้ใช้	ถามตอบ ปลายเปิด	ครู/ผู้บริหาร

ตารางที่ 1 สรุปผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบประเมินสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คะแนน เฉลี่ย	ค่า IOC
1	เข้าถึงและใช้งาน OBEC Content Center ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	1.00	1.00
2	เลือกใช้สื่อจาก OBEC CC ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน	1	1	1	1.00	1.00
3	ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการสื่อดิจิทัล	1	1	1	1.00	1.00
4	ประเมินผลการเรียนรู้จากการใช้สื่อ OBEC CC	1	1	1	1.00	1.00
5	สื่อสาร/แลกเปลี่ยนประสบการณ์ใช้เทคโนโลยีกับเพื่อนครู	1	1	1	1.00	1.00
6	ผลิตหรือปรับใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	1	1	1	1.00	1.00
7	ใช้เทคโนโลยีจัดเก็บ วิเคราะห์ และรายงานผลการเรียนรู้	1	1	1	1.00	1.00
8	ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัยและมีจริยธรรม	1	1	1	1.00	1.00

จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบประเมินสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่าข้อคำถามทั้ง 8 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ซึ่งแสดงถึงความตรงเชิงเนื้อหาในระดับสูง จึงสามารถนำเครื่องมือนี้ไปใช้ในการประเมินสมรรถนะของครูได้อย่างเหมาะสม และน่าเชื่อถือ

ตารางที่ 2 สรุปผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบวัดทัศนคติต่อการใช้ OBEC Content Center โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คะแนน เฉลี่ย	ค่า IOC
1	OBEC Content Center ใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน	1	1	1	1.00	1.00
2	สื่อที่มีใน OBEC CC สอดคล้องกับหลักสูตรที่สอน	1	1	1	1.00	1.00
3	การใช้ OBEC CC ทำให้การสอนมีคุณภาพมากขึ้น	1	1	1	1.00	1.00
4	ประเมินผลการเรียนรู้จากการใช้สื่อ OBEC CC	1	1	1	1.00	1.00
5	OBEC CC ช่วยลดภาระในการค้นหาสื่อการเรียนรู้	1	1	1	1.00	1.00
6	ฉันมีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้สื่อดิจิทัลจาก OBEC CC	1	1	1	1.00	1.00
7	สื่อใน OBEC CC ช่วยให้นักเรียนสนใจเรียนมากขึ้น	1	1	1	1.00	1.00
8	ฉันต้องการได้รับการอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ OBEC CC	1	1	1	1.00	1.00
9	OBEC CC ควรเป็นแหล่งเรียนรู้หลักสำหรับครูใน ศตวรรษที่ 21	1	1	1	1.00	1.00
10	ฉันจะแนะนำ OBEC CC ให้เพื่อนครูใช้งาน	1	1	1	1.00	1.00

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา Item-Objective Congruence (IOC) ของแบบวัดทัศนคติครูต่อการใช้ OBEC Content Center โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่า ข้อคำถามทั้ง 10 ข้อ มีค่า IOC อยู่ในช่วงระหว่าง 1.00 ซึ่งอยู่ในระดับ “มาก” ทุกข้อ แสดงว่าเครื่องมือมีความตรงเชิงเนื้อหาสูง และสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

ตารางที่ 3 สรุปผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการใช้ OBEC Content Center โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	คำถามสัมภาษณ์	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คะแนน เฉลี่ย	ค่า IOC
1	ท่านมีประสบการณ์ในการใช้ OBEC Content Center อย่างไรบ้าง	1	1	1	1.00	1.00
2	ในมุมมองของท่าน OBEC Content Center ตอบโจทย์การเรียนรู้ของครูและผู้เรียนในระดับใด	1	1	1	1.00	1.00
3	ท่านพบอุปสรรคหรือปัญหาใดในการใช้ OBEC Content Center หรือไม่ (โปรดระบุ)	1	1	1	1.00	1.00
4	ท่านมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครื่องมือหรือการสนับสนุนให้ครูใช้ OBEC Content Center อย่างมีประสิทธิภาพอย่างไร	1	1	1	1.00	1.00
5	ท่านเห็นว่าบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการส่งเสริมการใช้ OBEC Content Center ควรเป็นอย่างไร	1	1	1	1.00	1.00
6	ท่านคิดว่าควรมีการพัฒนาเครือข่าย หรือรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันอย่างไร เพื่อนำ OBEC Content Center ไปใช้ให้เกิดผลลัพธ์สูงสุด	1	1	1	1.00	1.00
7	ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการยกระดับสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัลหรือไม่	1	1	1	1.00	1.00

จากการตรวจสอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึกโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่าทุกคำถามมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 แสดงว่าแบบสัมภาษณ์มีความตรงเชิงเนื้อหาในระดับสูง สามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลคุณภาพจากผู้ใช้ OBEC Content Center ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 4 สรุปผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบประเมินผลหลังอบรม โดยผู้เชี่ยวชาญความพึงพอใจต่อกิจกรรม

ข้อ	รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คะแนน เฉลี่ย	ค่า IOC
1	เนื้อหาในการอบรมตรงตามความต้องการของตนเอง	1	1	1	1.00	1.00
2	ผู้วิทยากรถ่ายทอดเนื้อหาได้ชัดเจน เข้าใจง่าย	1	1	1	1.00	1.00
3	ได้ฝึกปฏิบัติการใช้ OBEC Content Center อย่างเหมาะสม	1	1	1	1.00	1.00

ข้อ	รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คะแนน เฉลี่ย	ค่า IOC
4	ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู	1	1	1	1.00	1.00
5	ระยะเวลาอบรมเหมาะสมกับเนื้อหา	1	1	1	1.00	1.00
6	สถานที่ / สื่ออุปกรณ์ / ระบบอบรม (onsite/online)เอื้อต่อการเรียนรู้	1	1	1	1.00	1.00
7	ได้เรียนรู้แนวทางออกแบบสื่อด้วย AI อย่างเป็น ระบบ	1	1	1	1.00	1.00

ผลที่ได้รับจากการอบรม

ข้อ	รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คะแนน เฉลี่ย	ค่า IOC
1	ได้รับความรู้ใหม่เกี่ยวกับ OBEC Content Center	1	1	1	1.00	1.00
2	เข้าใจการประยุกต์ใช้ AI เพื่อสร้างสื่อการเรียนรู้	1	1	1	1.00	1.00
3	มีแผนนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	1	1	1	1.00	1.00
4	สามารถนำไปอบรม / แบ่งปันต่อให้เพื่อนครูได้	1	1	1	1.00	1.00

แบบประเมินผลหลังอบรมมีค่า IOC รายข้อระหว่าง 1.00 แสดงถึงความตรงเชิงเนื้อหาในระดับสูง โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านมีความเห็นตรงกันว่ารายการประเมินทั้งหมดมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการอบรม จึงสามารถนำแบบประเมินไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 5 สรุปค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบประเมินสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	ตัวชี้วัด/พฤติกรรม	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คะแนน เฉลี่ย	ค่า IOC
1	เข้าใจและใช้งาน OBEC Content Center ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	1.00	1.00
2	เลือกใช้สื่อจาก OBEC CC ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน	1	1	1	1.00	1.00
3	ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการสื่อดิจิทัล	1	1	1	1.00	1.00
4	ประเมินผลการเรียนรู้จากการใช้สื่อ OBEC CC	1	1	1	1.00	1.00
5	สื่อสาร/แลกเปลี่ยนประสบการณ์การใช้เทคโนโลยีกับเพื่อนครู	1	1	1	1.00	1.00

ข้อ	ตัวชี้วัด/พฤติกรรม	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คะแนน เฉลี่ย	ค่า IOC
6	ผลิตหรือปรับใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	1	1	1	1.00	1.00
7	ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดเก็บ วิเคราะห์ และ รายงานผลการเรียนรู้	1	1	1	1.00	1.00
8	ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัยและมี จริยธรรม	1	1	1	1.00	1.00

ผลการตรวจสอบค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบประเมินทั้ง 8 ข้อ พบว่าอยู่ในช่วง 1.00 ทุกข้อ ซึ่งอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าแบบประเมินมีความตรงเชิงเนื้อหาที่ดี สามารถใช้ประเมินสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในบริบทของการนิเทศเชิงรุกได้อย่างเหมาะสมและเชื่อถือได้

คุณภาพของเนื้อหาและประเภทสื่อ

สื่อที่นำเสนอผ่านระบบ OBEC Content Center ภายใต้ต้นวัตกรรมการนิเทศเชิงรุก มีการออกแบบเนื้อหาโดยยึดหลักวิชาการที่ถูกต้อง ครบถ้วน และครอบคลุมประเด็นสำคัญในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และแนวทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

กระบวนการผลิตและคัดเลือกสื่อ ได้ดำเนินการโดยคณะครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ พร้อมผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดย ศึกษาพิเศษ และผู้เชี่ยวชาญในสาขาอย่างน้อย 2 ท่านโดยพิจารณาทั้งความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมกับระดับชั้น และการใช้ เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้

ภายใต้ต้นวัตกรรมการนิเทศเชิงรุก ได้มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ ได้อย่างหลากหลายและเหมาะสม โดยเฉพาะผ่านกระบวนการอบรมเชิงปฏิบัติการที่มุ่งเน้นการให้ความรู้ เกี่ยวกับ 8 ประเภทของสื่อดิจิทัลในระบบ OBEC Content Center

จากการอบรมครู เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2568 ที่ผ่านมา เกี่ยวกับการใช้สื่อทั้ง 8 ประเภทครูสามารถเลือกและออกแบบสื่อให้เหมาะสมกับ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างผู้เรียน (Differentiated Instruction) ได้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนมากกว่าเดิมอย่างชัดเจน รวมถึงให้ความรู้ในการเลือกใช้สื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียน และระดับชั้นที่ทำการสอน

การกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครูผู้ ใช้ระบบ OBEC Content Center ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นให้ครูสามารถ เข้าถึงระบบ เข้าใจโครงสร้างการนำเสนอ และอัปโหลดสื่ออย่างถูกต้อง ดังนี้

- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความเข้าใจ ก่อนการเข้าใช้งานระบบ OBEC Content Center มีการจัดอบรมให้แก่ครูในสังกัด เพื่ อให้ครูเข้าใจโครงสร้างของระบบ เช่น การจัดหมวดหมู่ เนื้อหา การตั้งชื่อไฟล์ การเลือกหมวดสื่อ และการเขียนคำอธิบายสื่ออย่างเป็นมาตรฐาน

- อธิบายลำดับขั้นตอนการอัปโหลดและจัดการเนื้อหาอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การเตรียมไฟล์ → การเข้าสู่ระบบ → การเลือกประเภทสื่อ → การอัปโหลด → การตรวจสอบคุณภาพ → การเผยแพร่ โดยมีคลิปวิดีโอแนะนำให้ครูสามารถทำซ้ำได้ด้วยตนเอง

- มีระบบช่วยเหลือครูอย่างต่อเนื่อง เช่น กลุ่มไลน์ OBEC CC, ทีมดูแลระบบระดับเขต, และการให้คำปรึกษาโรงเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาในการใช้งานระบบและการอัปโหลดสื่อ

กระบวนการนิเทศและการขับเคลื่อนการใช้นวัตกรรม

เพื่อยกระดับสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างยั่งยืน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ได้กำหนดกระบวนการนิเทศที่มีระบบและเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน ประกอบด้วย 5 ระยะ ดังนี้

1. การวางแผน (Planning)

เป้าหมาย พัฒนาครูให้สามารถใช้ OBEC Content Center และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

- เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการใช้ OBEC Content Center
- ส่งเสริมการออกแบบสื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและ AI
- พัฒนาทักษะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21

ขอบเขต ครอบคลุมครูใน 16 กลุ่มโรงเรียน สังกัด สพป.เชียงราย เขต 1

เครื่องมือวิเคราะห์เบื้องต้น แบบสอบถามความต้องการ / แบบประเมินสมรรถนะ / การสัมภาษณ์

ผู้รับผิดชอบ ศึกษาานิเทศก์กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาสื่อฯ เป็นผู้วางแผนร่วมกับเครือข่ายโรงเรียน

2. การเตรียมความพร้อม (Preparation)

- พัฒนาสื่อ VDO Tutorial การใช้ OBEC CC
- ประชุมครูแกนนำประจำกลุ่มโรงเรียน
- กำหนดปฏิทินการนิเทศ

3. การนิเทศเชิงรุก (Implementation) ใช้เทคนิคการนิเทศแบบผสมผสาน (Blended Supervision) ได้แก่

- นิเทศแบบ Coaching รายโรงเรียน
- PLC Coaching กับครูแกนนำในกลุ่มโรงเรียน
- นิเทศออนไลน์ ผ่าน Google Meet/Line กลุ่ม
- Walk-through สังเกตการใช้ OBEC CC ในชั้นเรียนเครื่องมือ แบบสังเกตพฤติกรรมครู, แบบสัมภาษณ์, บันทึกการนิเทศออนไลน์, แบบประเมินทัศนคติ /สมรรถนะ / ผลสัมฤทธิ์

4. การสะท้อนผลและพัฒนา (Reflection)

- ครูเขียน Reflection หลังการนิเทศ
- จัดเวที “สะท้อนเรียนรู้ร่วม” (Learning Reflection)
- จัดทำรายงานสรุปผลและ Feedback Report รายโรงเรียน
- นำข้อมูลเข้าสู่ Dashboard เขต เพื่อวางแผนต่อเนื่อง

5. การติดตามและขยายผล (Follow-up & Expansion)

- เยี่ยมโรงเรียนเพื่อติดตามการใช้ OBEC CC ต่อเนื่อง
- สร้าง Community of Practice (COP) ครูผู้ใช้เทคโนโลยี
- ขยายผลแนวปฏิบัติผ่าน Google Sites
- สร้างคลังตัวอย่าง “Best Practice” จากโรงเรียนต้นแบบ

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

การดำเนินงานนวัตกรรมการนิเทศเชิงรุกฯ ให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในทุกระดับ ทั้งภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระหว่างกลุ่มโรงเรียนและกับครูผู้ปฏิบัติงานในแต่ละโรงเรียน โดยมุ่งเน้นให้เกิดระบบการเรียนรู้ร่วมกันอย่างยั่งยืน

ในการสร้างเครือข่าย มีการแต่งตั้งครูแกนนำด้านเทคโนโลยีจากแต่ละกลุ่มโรงเรียน เพื่อเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้ OBEC Content Center และการออกแบบสื่อดิจิทัลให้กับครูในกลุ่มตนเอง ศึกษาวิเคราะห์ทำหน้าที่สนับสนุนและนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ เวทีนำเสนอผลงาน และเวทีสะท้อนการเรียนรู้ (Reflection)

สำนักงานเขตพื้นที่ฯ ได้จัดให้มีช่องทางการสื่อสารระหว่างเครือข่ายอย่างหลากหลาย ทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา โดยใช้ Line กลุ่ม เป็นศูนย์กลางการสื่อสารหลัก และ Google Sites สำหรับการเก็บรวบรวมและแบ่งปันสื่อการสอน บทเรียน และผลงานของครูผู้พัฒนาผ่านเว็บไซต์

ในด้านการระดมทรัพยากร เขตพื้นที่ฯ ให้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และทรัพยากรที่จำเป็นต่อการจัดกิจกรรม อาทิ เครื่องมือสำหรับจัดอบรม ระบบบัญชีผู้ใช้ OBEC Content Center รวมทั้งการขอความร่วมมือจากโรงเรียนเครือข่ายที่มีความพร้อม ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบแก่โรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัดและสนับสนุนด้านวิทยากรในการเผยแพร่ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยี การใช้คลังสื่อ OBEC Content Center และการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการจัดการเรียนรู้

การดำเนินการเหล่านี้มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เครือข่ายครูผู้ใช้เทคโนโลยี เกิดการพัฒนาเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง นำไปสู่การขยายผลนวัตกรรมอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนในระยะยาวให้คำแนะนำและมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง

การนิเทศเชิงรุกที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัลโดยใช้ OBEC Content Center ให้ความสำคัญกับกระบวนการติดตามและให้คำแนะนำอย่างเป็นระบบ โดยดำเนินการทั้งในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติและพัฒนาอย่างยั่งยืน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ได้จัดทำปฏิทินการติดตามและให้คำปรึกษาไว้ล่วงหน้า โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ก่อนใช้นวัตกรรม - นิเทศชี้แจงเป้าหมาย วิธีการ และแนวทางการใช้ OBEC Content Center

ระหว่างการใช้ - ลงพื้นที่ / นิเทศออนไลน์ เพื่อให้ คำแนะนำเฉพาะราย ร่วมวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ และสังเกตชั้นเรียน

หลังการใช้ - สะท้อนผล ปรับปรุงแนวทางการใช้สื่อและพัฒนาต่อยอดอย่างเหมาะสม

การประเมินผลและการพัฒนาต่อยอด

จากผลการประเมิน พบว่า ครูส่วนใหญ่มีพัฒนาการทางสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในด้านการเลือกใช้สื่อ การออกแบบสื่ออย่างสร้างสรรค์ และความสามารถในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้สูงขึ้น และมีพัฒนาการทางผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมตามผลการวัดผลและประเมินผลของครู

ผลการประเมินดังกล่าวถูกนำมาใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยนำ “คู่มือปฏิบัติการใช้งาน OBEC Content Center” เพื่อช่วยให้ครูสามารถเข้าถึงเครื่องมือและใช้งานได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ ยังมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในระดับกลุ่มย่อย เพื่อเสริมความเข้าใจและความสามารถในการสร้างสื่อให้แก่ครูรายบุคคล รวมถึงการจัดทำชุดตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ OBEC Content Center จริงในห้องเรียน เพื่อเป็นต้นแบบให้แก่โรงเรียนอื่นในพื้นที่

นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยมีการนำผลการประเมินมาใช้ ในการปรับปรุงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ สอดคล้องกับบริบทของผู้ ใช้จริงและขยายผลได้อย่างยั่งยืน

ข้อมูลจากเครื่องมือการประเมินต่าง ๆ ได้แก่ แบบประเมินสมรรถนะ แบบวัดทัศนคติ แบบสะท้อนผลหลังอบรม รวมถึงข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก แสดงให้เห็นว่า ครูมีความรู้และทักษะเพิ่มขึ้นในการใช้ OBEC Content Center แต่ยังคงมีความต้องการเพิ่มเติมในด้านการประยุกต์ใช้สื่อในชั้นเรียน และการออกแบบแผนการสอนที่บูรณาการสื่อดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม

จากผลดังกล่าว ได้วางแผนปรับปรุงใน 2 มิติหลัก ดังนี้

1. ด้านกระบวนการ ได้จัดกิจกรรม “เวิร์กช็อปย่อยในกลุ่มโรงเรียน” โดยแบ่งกลุ่มโรงเรียนออกเป็นเครือข่ายขนาดเล็ก และจัดอบรมแบบมีครูแกนนำทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง (Coach) ให้แก่เพื่อนครูในสังกัดของตนเอง เน้นการฝึกปฏิบัติจริง การช่วยกันแก้ไขปัญหา และการแบ่งปันแนวทางการสอนที่ประสบผลสำเร็จ

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ ได้จัดทำ ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ ที่แสดงวิธีการบูรณาการ OBEC Content Center เข้ากับเนื้อหาวิชาต่าง ๆ อย่างชัดเจน โดยเน้นให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายในระดับประถมศึกษา และง่ายต่อการประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนจริง

ผลลัพธ์และผลกระทบ

การพัฒนาทักษะและความสามารถของครูในการใช้สื่อดิจิทัลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์และทักษะของผู้เรียน พบว่าครูในกลุ่มเป้าหมายมีพัฒนาการด้านสมรรถนะทางเทคโนโลยีอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในการเลือกใช้และผลิตสื่อดิจิทัลที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาของตน รวมทั้งการใช้ OBEC Content Center เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกและการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โดยมีผลการประเมินก่อนและหลังการอบรมดังนี้

1. ครูร้อยละ 87.5 มีคะแนนสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มขึ้น
2. ครูร้อยละ 90.3 มีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้ OBEC Content Center มากขึ้น
3. ครูสามารถประยุกต์ใช้สื่อ OBEC CC ได้อย่างเหมาะสมในแผนการจัดการเรียนรู้ และแบ่งปัน

แหล่งเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนครูในเครือข่าย

นอกจากนี้ ครูในกลุ่มเป้าหมายยังได้จัดทำสื่อดิจิทัลที่เป็นผลงานต้นแบบ เช่น แผนการสอนคลิปแนะนำบทเรียน และใบงานประกอบบทเรียนดิจิทัล ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการผลิตและใช้สื่อเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน จากการสะท้อนของครูผู้สอน พบว่า

1. ผู้เรียนมีความสนใจและมีส่วนร่วมในห้องเรียนเพิ่มขึ้น
2. สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้นอกเวลาเรียนผ่าน OBEC Content Center ได้สะดวก

ในระดับการขับเคลื่อนเชิงระบบ พบว่าครูแกนนำจากโรงเรียนต้นแบบได้ถ่ายทอดแนวปฏิบัติไปยังสถานศึกษาในเครือข่าย ผ่านกิจกรรมเวิร์กช็อปย่อย การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ ส่งผลให้เกิดการใช้งาน OBEC Content Center เพิ่มขึ้นจากการขับเคลื่อนนวัตกรรมกรณีพิเศษเชิงรุกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ส่งผลให้การใช้งาน OBEC Content Center เพิ่มขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยจำนวนสื่อในระบบเพิ่มจากเดิม 256 สื่อ ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ.2565-2567 เป็น 278 สื่อในปัจจุบัน คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 8.59% และผู้ใช้งานในระบบเพิ่มจากเดิม 483 คน ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ.2565-2567 เป็น 587 คน ในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 19.67% แสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ของการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

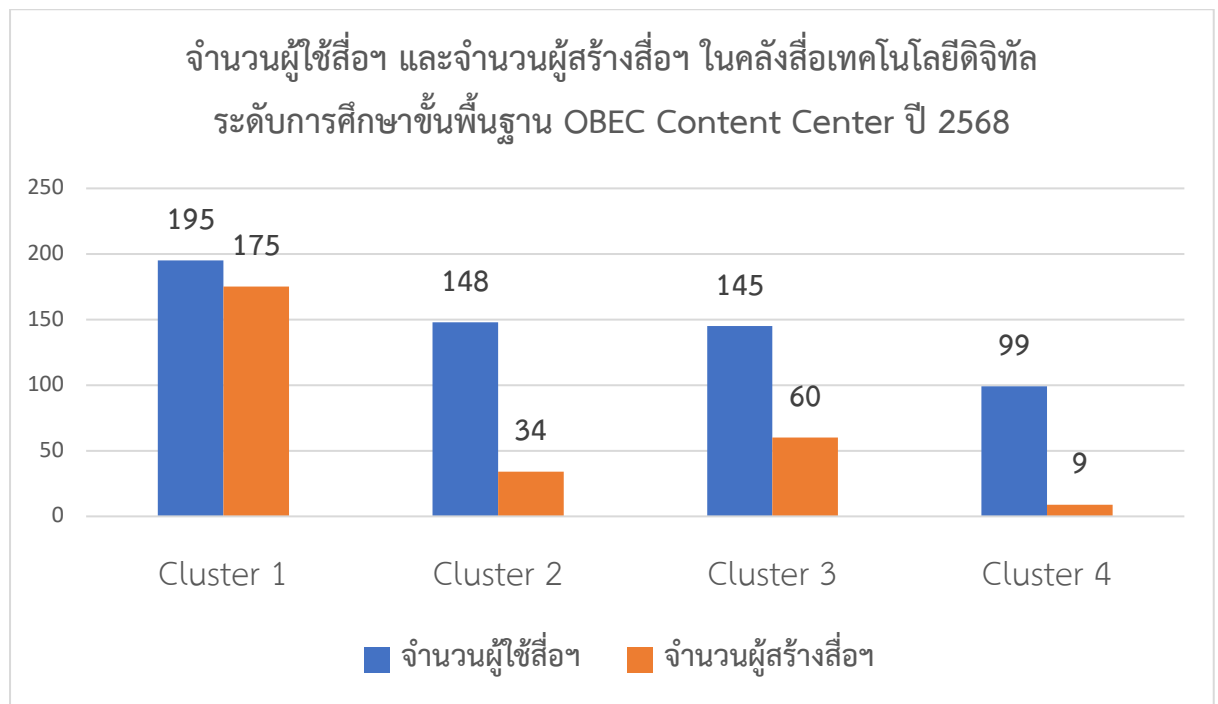
จากการดำเนินนวัตกรรมกรณีพิเศษเชิงรุกเพื่อยกระดับสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัลโดยใช้ OBEC Content Center ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบในหลายมิติ ทั้งในระดับเขตพื้นที่และระดับสถานศึกษา โดยมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ
 - มี การกำหนด เป้าหมายและนโยบายเชิงรุก ในการส่งเสริมให้ ครู ทุกโรงเรียนในสังกัดใช้ OBEC Content Center ในการจัดการเรียนรู้
2. ด้านโครงสร้างและกระบวนการทำงาน
 - จัดตั้ง คณะทำงานขับเคลื่อนคลังสื่อดิจิทัลระดับเขตพื้นที่ และครูแกนนำระดับสถานศึกษา เพื่อเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. ด้านวัฒนธรรมองค์กรและการเรียนรู้ร่วมกัน

- สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ผ่านกิจกรรมเวิร์กช็อป PLC, การแบ่งปันสื่อของครูต้นแบบ และการจัดประชุมเชิงวิชาการ
- เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ (PLC) ที่เน้นการใช้ OBEC Content Center เป็นฐานการเรียนรู้และการพัฒนาสื่อ

4. ด้านผลลัพธ์เชิงประจักษ์

- จำนวนสื่อที่ผลิตในระบบจากครูในสังกัดเพิ่มขึ้น จาก 256 เป็น 278 รายการ
- จำนวนผู้ใช้งานในระบบเพิ่มขึ้นจาก 483 คน เป็น 587 คน
- ส่งผลให้เขตพื้นที่มีระบบสนับสนุนการเรียนรู้ดิจิทัลที่ยั่งยืน

บทเรียนที่ได้รับและปัจจัยความสำเร็จ

การดำเนินนวัตกรรมการนิเทศเชิงรุกเพื่อยกระดับสมรรถนะครูด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลผ่าน OBEC Content Center ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ได้นำไปสู่การถอดบทเรียนและสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่จากการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

กระบวนการถอดบทเรียนเชิงระบบ

1. ใช้วิธีการประชุมสรุปผลรายไตรมาส การสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสะท้อนผลการอบรมจากครูผู้เข้าร่วม
2. วิเคราะห์ผลข้อมูลจากแบบประเมินสมรรถนะครูและทัศนคติที่มีต่อ OBEC Content Center ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม
3. มีการจัดทำสรุปบทเรียนในรูปแบบคลิปวิดีโอ, Infographic, และ เอกสารเผยแพร่ (e-Book/Google Slides) เพื่อถ่ายทอดต่อโรงเรียนเครือข่าย

ปัญหาและอุปสรรค พร้อมแนวทางการแก้ไข

ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
ครูบางคนไม่มั่นใจในการใช้เทคโนโลยี	จัดอบรมแบบคู่พี่เลี้ยง (Co-Coaching) และเวิร์กช็อปแบบไม่เป็นทางการ
ขาดแนวทางการจัดทำสื่อ	แจกแผนการสอนและตัวอย่างสื่อ OBEC CC ที่ใช้ได้ทันที
เวลาในการอบรมไม่เพียงพอ	ขยายการเรียนรู้ด้วยคลิปสั้นสาธิตการใช้ OBEC CC แบบ On-demand

ผลการดำเนินงานก่อนและหลังการปรับปรุง

ประเด็น	ก่อนปรับปรุง	หลังปรับปรุง
จำนวนผู้ใช้ OBEC CC	200 คน	500 คน
จำนวนสื่อในระบบ OBEC CC	100 รายการ	300 รายการ
ความมั่นใจของครูต่อการใช้สื่อดิจิทัล	ต่ำ - ปานกลาง	ปานกลาง - สูง

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานต่อไป

- ควรมีการจัดตั้ง ครูแกนนำ OBEC CC ระดับเครือข่ายตำบล เพื่อให้ความช่วยเหลือแบบใกล้ชิด
- พัฒนาแพลตฟอร์มในเขตพื้นที่ฯ สำหรับรวบรวมสื่อ ตอบคำถาม และแลกเปลี่ยนผลงานของครู
- ขยายผลสู่ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่องในระดับนโยบาย

การวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

จากการดำเนินงาน พบว่าความสำเร็จของนวัตกรรมเกิดจากปัจจัยสำคัญทั้งภายในและภายนอก โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

ปัจจัยภายใน ได้แก่

- การสนับสนุนอย่างชัดเจนและต่อเนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- การออกแบบกิจกรรมอบรมที่ เน้นให้ครูได้ลงมือปฏิบัติจริง ฝึกคิด ฝึกทำ และแลกเปลี่ยน

ประสบการณ์ร่วมกัน

ปัจจัยภายนอก ได้แก่

- การมีคลังสื่อ OBEC Content Center ที่ครูสามารถเข้าถึงและใช้งานได้สะดวก
- การขับเคลื่อนแนวทาง “Anywhere Anytime Learning” ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

ทั้งนี้ ได้มีการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเหล่านี้ เพื่อนำไปใช้วางแผนพัฒนา นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และขยายผลให้เกิดความยั่งยืนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

การเผยแพร่และการได้รับการยอมรับ

การขับเคลื่อนนวัตกรรมการนิเทศเชิงรุกเพื่อยกระดับสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ได้รับการเผยแพร่ผ่านช่องทางที่หลากหลาย นอกจากนี้ ยังมีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานและต้นแบบการใช้นวัตกรรมผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างครอบคลุม ได้แก่

- ช่องทางที่ 1 เว็บไซต์ www.nitedcri1.go.th ซึ่งเป็นช่องทางเผยแพร่แผนการนิเทศ เอกสารต้นแบบ และผลงานครูต้นแบบที่เกิดจากการนิเทศ

การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วย AI สู่ระบบคลังสื่อเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา

เอกสารประกอบกิจกรรม

- ช่องทางที่ 2 การเผยแพร่อบรมเสริมทักษะ ใช้กิจกรรม Workshop การใช้คลังสื่อ OBEC Content Center และการนิเทศติดตามชั้นเรียนครูผู้สร้างและผู้ใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล

3. การได้รับการยอมรับและเป็นแบบอย่างที่ดีในระดับวิชาชีพ โดยสะท้อนผ่านบทบาททางวิชาการ โดยได้รับการเชิญเป็นวิทยากรถ่ายทอดแนวทาง “การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้วย AI และการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้” ให้แก่ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในสังกัดและต่างสังกัด ดังนี้

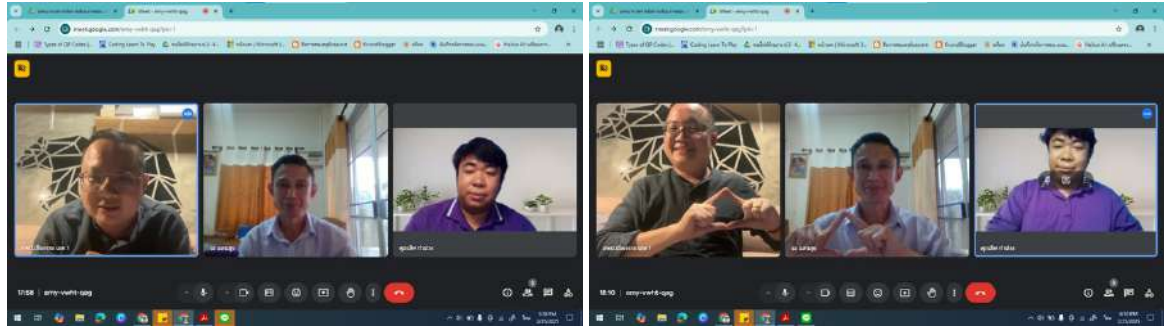
- วิทยาการการอบรมเชิงปฏิบัติการผลิตสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการจัดการเรียนรู้ ณ โรงเรียน
อนุบาลเชียงราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

การขยายผลต่อยอด

เพื่อให้การนิเทศการศึกษานำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ยั่งยืน จำเป็นต้องมีการเผยแพร่และพัฒนาต่อยอด โดยดำเนินการผ่านกลยุทธ์ ดังต่อไปนี้

- ใช้ช่องทางดิจิทัล เพื่อเผยแพร่รูปแบบการนิเทศและผลการปฏิบัติที่ดี รวมถึงการใช้ผลิตและใช้สื่อเทคโนโลยี กับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการจัดการเรียนรู้ให้เข้าถึงครูในวงกว้างอย่างต่อเนื่อง

- จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เชิญชวนให้ครูในสังกัดสมัครสมาชิกระบบคลังสื่อฯ เข้าใช้งานระบบ และมอบเกียรติบัตรผ่านทางอีเมล เพื่อเป็นการกระตุ้นผู้บริหาร ครู และศึกษานิเทศก์ ให้รู้จักช่องทางการเข้าใช้คลังสื่อฯ ดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

จินตนา วัฒนาพงษ์, สมพร สุขใจ, & สุรัตน์ เกียรติธानी. (2566). การพัฒนาสื่อดิจิทัลด้วย AI เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา. วารสารเทคโนโลยีการศึกษา, 16(2), 45–58.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ “Anywhere Anytime Learning”. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). คู่มือการใช้ระบบ OBEC Content Center สำหรับสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). OBEC Digital Learning Policy and Implementation Report 2023. Bangkok, Thailand: Office of the Basic Education Commission. OECD. (2019). Trends Shaping Education 2019. Paris: OECD Publishing.

UNESCO. (2021). Digital Transformation of Education in Asia-Pacific: Regional Report. Paris: UNESCO Publishing.

ภาคผนวก

แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อเครื่องมือ แบบประเมินสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

วัตถุประสงค์ ประเมินสมรรถนะครูด้านการเข้าถึง ออกแบบ ใช้ และสะท้อนผลการใช้สื่อดิจิทัล (OBEC Content Center)

คำชี้แจง : โปรดให้คะแนนแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเครื่องมือหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้ 1 = สอดคล้อง 0 = ไม่แน่ใจ -1 = ไม่สอดคล้อง

ลำดับ	รายการประเมิน	-1	0	1	หมายเหตุ
1	เข้าถึงและใช้งาน OBEC Content Center ได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
2	เลือกใช้สื่อจาก OBEC CC ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน				
3	ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการสื่อดิจิทัล				
4	ประเมินผลการเรียนรู้จากการใช้สื่อ OBEC CC				
5	สื่อสาร/แลกเปลี่ยนประสบการณ์ใช้เทคโนโลยีกับเพื่อนครู				
6	ผลิตหรือปรับใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน				
7	ใช้เทคโนโลยีจัดเก็บ วิเคราะห์ และรายงานผลการเรียนรู้				
8	ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัยและมีจริยธรรม				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

ตำแหน่ง

วันที่

ชื่อเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับประเมินการใช้ OBEC Content Center

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความคิดเห็น ประสิทธิภาพ และข้อเสนอแนะของครู/ผู้บริหาร/ศึกษานิเทศก์ต่อการ
ใช้งาน OBEC Content Center ในบริบทของสถานศึกษา

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาความสอดคล้องของแต่ละคำถามในแบบสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์ของเครื่องมือ โดย
ใช้เกณฑ์ต่อไปนี้ -1 = ไม่สอดคล้อง 0 = ไม่แน่ใจ 1 = สอดคล้อง

ลำดับ	คำถามสัมภาษณ์	-1	0	1	หมายเหตุ
1	ท่านมีประสบการณ์ในการใช้ OBEC Content Center อย่างไรบ้าง				
2	ในมุมมองของท่าน OBEC Content Center ตอบโจทย์การเรียนรู้ ของครูและผู้เรียนในระดับใด				
3	ท่านพบอุปสรรคหรือปัญหาใดในการใช้ OBEC Content Center หรือไม่ (โปรดระบุ)				
4	ท่านมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครื่องมือหรือการสนับสนุนให้ครูใช้ OBEC Content Center อย่างมีประสิทธิภาพอย่างไร				
5	ท่านเห็นว่าบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการส่งเสริมการใช้ OBEC Content Center ควรเป็นอย่างไร				
6	ท่านคิดว่าควรมีการพัฒนาเครือข่าย หรือรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกัน อย่างไร เพื่อนำ OBEC Content Center ไปใช้ให้เกิดผลลัพธ์สูงสุด				
7	ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการยกระดับสมรรถนะครูด้าน เทคโนโลยีดิจิทัลหรือไม่				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

ตำแหน่ง _____

วันที่ _____

แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับประเมินการใช้ OBEC Content Center

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความคิดเห็น ประสพการณ์ และข้อเสนอแนะของครู/ผู้บริหาร/ศึกษานิเทศก์ต่อการ
ใช้งาน OBEC Content Center ในบริบทของสถานศึกษา

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาความสอดคล้องของแต่ละคำถามในแบบสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์ของเครื่องมือ โดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้ -1 = ไม่สอดคล้อง 0 = ไม่แน่ใจ 1 = สอดคล้อง

ลำดับ	คำถามสัมภาษณ์	-1	0	1	หมายเหตุ
1	ท่านมีประสบการณ์ในการใช้ OBEC Content Center อย่างไรบ้าง				
2	ในมุมมองของท่าน OBEC Content Center ตอบโจทย์การเรียนรู้ ของครูและผู้เรียนในระดับใด				
3	ท่านพบอุปสรรคหรือปัญหาใดในการใช้ OBEC Content Center หรือไม่ (โปรดระบุ)				
4	ท่านมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครื่องมือหรือการสนับสนุนให้ครูใช้ OBEC Content Center อย่างมีประสิทธิภาพอย่างไร				
5	ท่านเห็นว่าบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการส่งเสริมการใช้ OBEC Content Center ควรเป็นอย่างไร				
6	ท่านคิดว่าควรมีการพัฒนาเครือข่าย หรือรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกัน อย่างไร เพื่อนำ OBEC Content Center ไปใช้ให้เกิดผลลัพธ์สูงสุด				
7	ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการยกระดับสมรรถนะครูด้าน เทคโนโลยีดิจิทัลหรือไม่				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

ตำแหน่ง _____

วันที่ _____

แบบประเมินสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (สำหรับการนิเทศเชิงรุกโดยใช้ OBEC Content Center)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ-นามสกุล _____
 โรงเรียน _____
 ตำแหน่ง ☐ ครูผู้สอน ☐ ครูผู้ช่วย ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ _____
 ระดับชั้นที่สอน ☐ ป.1 ☐ ป.2 ☐ ป.3 ☐ ป.4 ☐ ป.5 ☐ ป.6 ☐ หลายชั้นปี
 ประสบการณ์การสอน (ปี) _____ ปี
 เคยใช้ OBEC Content Center ☐ เคย ☐ ไม่เคย

ส่วนที่ 2 แบบประเมินสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อ

ระดับคะแนน : ระดับ 5=มากที่สุด, ระดับ 4=มาก, ระดับ 3=ปานกลาง, ระดับ 2=น้อย, ระดับ 1=น้อยที่สุด

ลำดับ	ตัวชี้วัด / พฤติกรรม	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	เข้าถึงและใช้งาน OBEC Content Center ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
2	เลือกใช้สื่อจาก OBEC CC ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน					
3	ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการสื่อดิจิทัล					
4	ประเมินผลการเรียนรู้จากการใช้สื่อ OBEC CC					
5	สื่อสาร/แลกเปลี่ยนประสบการณ์ใช้เทคโนโลยีกับเพื่อนครู					
6	ผลิตหรือปรับใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน					
7	ใช้เทคโนโลยีจัดเก็บ วิเคราะห์ และรายงานผลการเรียนรู้					
8	ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัยและมีจริยธรรม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี).....

แบบประเมินสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (สำหรับการนิเทศเชิงรุกโดยใช้ OBEC Content Center)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ-นามสกุล _____

โรงเรียน _____

ตำแหน่ง ☐ ครูผู้สอน ☐ ครูผู้ช่วย ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

กลุ่มสาระการเรียนรู้ _____

ระดับชั้นที่สอน ☐ ป.1 ☐ ป.2 ☐ ป.3 ☐ ป.4 ☐ ป.5 ☐ ป.6 ☐ หลายชั้นปี

ประสบการณ์การสอน (ปี) _____ ปี

เคยใช้ OBEC Content Center ☐ เคย ☐ ไม่เคย

ส่วนที่ 2 แบบประเมินสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อ

ระดับคะแนน : ระดับ 5=มากที่สุด, ระดับ 4=มาก, ระดับ 3=ปานกลาง, ระดับ 2=น้อย, ระดับ 1=น้อยที่สุด

ลำดับ	ตัวชี้วัด / พฤติกรรม	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	เข้าถึงและใช้งาน OBEC Content Center ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
2	เลือกใช้สื่อจาก OBEC CC ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน					
3	ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการสื่อดิจิทัล					
4	ประเมินผลการเรียนรู้จากการใช้สื่อ OBEC CC					
5	สื่อสาร/แลกเปลี่ยนประสบการณ์ใช้เทคโนโลยีกับเพื่อนครู					
6	ผลิตหรือปรับใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน					
7	ใช้เทคโนโลยีจัดเก็บ วิเคราะห์ และรายงานผลการเรียนรู้					
8	ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัยและมีจริยธรรม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี).....

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

1. สิ่งที่ชอบมากที่สุดในการอบรมครั้งนี้
2. สิ่งที่ต้องปรับปรุง/เพิ่มเติม
3. หัวข้อที่อยากให้จัดอบรมเพิ่มเติมในอนาคต

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกรณีศึกษาเชิงลึกเพื่อยกระดับสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่ง

โรงเรียน/หน่วยงาน ประสบการณ์ในการใช้ OBEC Content Center ปี

ส่วนที่ 2 คำถามเชิงลึก

1. ท่านมีประสบการณ์ในการใช้ OBEC Content Center อย่างไรบ้าง
2. ในมุมมองของท่าน OBEC Content Center ตอบโจทย์การเรียนรู้ของครูและผู้เรียนในระดับใด
3. ท่านพบอุปสรรคหรือปัญหาใดในการใช้ OBEC Content Center หรือไม่ (โปรดระบุ)
4. ท่านมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครื่องมือหรือการสนับสนุนให้ครูใช้ OBEC Content Center อย่างมีประสิทธิภาพอย่างไร
5. ท่านเห็นว่าบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการส่งเสริมการใช้ OBEC Content Center ควรเป็นอย่างไร
6. ท่านคิดว่าควรมีการพัฒนาเครือข่าย หรือรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันอย่างไร เพื่อนำ OBEC Content Center ไปใช้ให้เกิดผลลัพธ์สูงสุด
7. ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการยกระดับสมรรถนะครูด้านเทคโนโลยีดิจิทัลหรือไม่

ส่วนที่ 3 ความเห็นโดยรวมจากผู้ให้สัมภาษณ์

.....

ลงชื่อ ผู้ให้สัมภาษณ์

วันที่สัมภาษณ์

แผนงานโครงการและงบประมาณ มีโครงการพัฒนาสื่อฯ, ผลิตหรือใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล, การใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อจัดการเรียนรู้ ปีงบประมาณ พ.ศ.2567 - 2568 มีตัวชี้วัดผลผลิตและผลลัพธ์ ชัดเจนดังผลการนิเทศข้างต้น ครูผู้สอนมีการสร้าง/ผลิต สื่อการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยหรือ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการจัดการเรียนรู้

โครงการส่งเสริมและบริการการศึกษาเพื่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแพลตฟอร์มเทคโนโลยีที่ทันสมัย

กลุ่มงานรับผิดชอบ กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
ผู้ประสานงานหลัก ชื่อ - นามสกุล นางสาวปวีณา ช่างแท้ โทรศัพท์ 08-4378-8947
นายธนชัย สิงห์คำ โทรศัพท์ 08-0576-4730

ส่วนที่ 1 ความเชื่อมโยง ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ

M1

แผนระดับที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติ (Z)

1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ (Z)

1) ยุทธศาสตร์ชาติ

(✓) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

(1) เป้าหมาย

1. คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21
2. สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

(2) ประเด็น

ภาพวารสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมอบรมการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับการจัดการเรียนรู้

